

Gemeenteraad Leiden
Raadscommissie Ruimte en Regio
T.a.v. Henny Keereweer, voorzitter
p/a Griffie
Postbus 292
2300 AG Leiden.

Leiden, 8 april 2013

RE: Raadscommissievergadering Ruimte en Regio, 11 april 2013
Brief college inzake 1e Voortgangsrapportage Parkeergarages
Locatie hoofdingang Lammermarkt garage naast de molen de Valk

Geachte heer Keereweer,

Voor de vergadering van de raadcommissie Ruimte en Regio op 11 april 2013 is een verslag inzake de voortgang bij de voorbereidingen voor de ondergrondse parkeergarage Lammermarkt geagendeerd. In verband hiermee willen wij, namens de buurtvereniging Noordvest-Molenbuurt, de buurtvereniging Maredijkbuurt, de VVE van het appartementengebouw 'de Wieck' aan de Molenwerf/ Lammermarkt, u graag het volgende onder de aandacht brengen.

Op 22 maart jl. heeft de gemeentelijke projectleiding voor de Lammermarktgarage ons verteld dat naast de hoofdingang van de ondergrondse parkeergarage Lammermarkt op het Schuttersveld, recentelijk ook een alternatieve hoofdingang aan de Lammermarkt ter hoogte van de geplande uitbouw van de Lakenhal in studie is genomen. Namens de bewoners rond de Lammermarkt wensen wij ernstige bezwaren tegen een ingang op de Lammermarkt aan te tekenen. Wij hebben onze bezwaren in de bijlage bij deze brief uiteengezet.

Verder willen wij ons onbegrip met u delen over het feit dat een andere optie voor de ingang van de parkeergarage, naast de molen de Valk, niet in studie is genomen. De buurtvereniging Maredijkbuurt en het bewonerscomité Marislaan hebben eerder dit jaar deze mogelijke locatie al bij de gemeente aangekaart. Immers, als de ingang van de parkeergarage bij molen de Valk wordt gerealiseerd dan wordt het Schuttersveld met zijn complexe verkeerssituatie – die mede zal ontstaan door nieuwe in- en uitrijstraten voor de parkeergarage onder het Rijnsburgerblok – niet verder belast. Bovendien zullen noch de bewoners van de Marislaan noch die van de 108 appartementen aan de Molenwerf en de Lammermarkt te maken krijgen met het ongerief van auto's die gebruik maken van de Lammermarktgarage. En zal verder een substantiële kostenbesparing kunnen worden gerealiseerd omdat de tunnel onder de singel komt te vervallen en de Marislaan niet als aanrijroute hoeft te worden ingericht. Een deel van deze besparing zou mogelijk aangewend kunnen worden voor een mooie, ingenieuze inpassing van de ingang van de parkeergarage in het 'bolwerk' dat rond molen de Valk weer in (nieuwe) historische glorie zal worden hersteld.

Wij zouden uw raadscommissie daarom willen verzoeken om tijdens de raadscommissievergadering van a.s. donderdag het gemeentebestuur te vragen om dit derde alternatief voor een hoofdingang van de ondergrondse parkeergarage Lammermarkt als nog serieus in studie te nemen. In de bijlage hebben wij dit verzoek onderbouwd.

Raadscommissievergadering Ruimte en Regio, 11 april 2013
Brief college inzake 1e Voortgangsrapportage Parkeergarages
Locatie hoofdingang Lammermarkt garage naast molen de Valk
Leiden, 8 april 2013

Met vriendelijke groet,

Namens de buurtvereniging Noordvest-Molenbuurt

Herma Gebbers
Voorzitter

Namens buurtvereniging Maredijkbuurt

Annette ter Haar
Secretaris

Namens VVE 'de Wieck'

Elisabeth Verwer
Lid, c/o Voorzitter

Cc

Robert Strijk, wethouder bereikbaarheid, financiën en economie
Pieter van Woensel, wethouder ruimtelijke ordening, binnenstad en publiekszaken
Frank de Wit, wethouder onderwijs, sport en milieu
Leden van de Raadscommissie Ruimte en Regio
Eric Hiel, gemeentelijk projectleider Lammermarktgarage

BIJLAGE

Raadscommissievergadering Ruimte en Regio, 11 april 2013
Brief college inzake 1e Voortgangsrapportage Parkeergarages
Locatie hoofdingang Lammermarkt garage naast molen de Valk

Onderbouwing van verzoek om de locatie van een ingang van de Lammermarktgarage naast molen de Valk in studie te nemen

Ons verzoek om de locatie van een ingang van de Lammermarktgarage naast de molen de Valk als nog in studie te willen nemen moet in samenhang gezien worden met andere plannen voor de openbare ruimte op en rond de Lammermarkt. We willen daarom ons verzoek onderbouwen aan de hand van de volgende kaartjes die we aan het eind van de bijlage hebben toegevoegd:

- Kaartje 1: Bestaande situatie
- Kaartje 2: Geplande doorgangsrouten over nieuw plein met groene uitstraling
- Kaartje 3: Ingang van de parkeergarage op het Schuttersveld
- Kaartje 4: Ingang van de parkeergarage aan de Lammermarkt
- Kaartje 5: ingang van de parkeergarage bij de molen de Valk
- Kaartje 6: haalbaarheidsstudie verlegging singel en verplaatsing Valkbrug

Bestaande situatie (kaartje 1)

Kaartje 1 geeft een overzicht van de bestaande situatie op en rond de molen de Vlak, de Lammersmarkt en het Schuttersveld. De woonwijken zijn *oranje* ingekleurd, de kantoor- en andere bedrijfsgebouwen *blauw* en de centra voor cultuur en ontspanning *groen*. Het tracé van de Molenwerf ligt op ruime afstand van de gevels van de appartementen aan de oostzijde het plein (appartementengebouwen 'de Wieck' en 'de Rijnsburgersingel').

Het nieuwe tracé van de Molenwerf (kaartje 2)

Op 21 maart jl. vond een impromptu bijeenkomst plaats tussen de gemeentelijke projectleiding voor de Lammermarktgarage (hierna te noemen 'de gemeente') en de voorzitters van de buurtverenigingen Noordvest-Molenbuurt, Maredijkbuurt en de Punt in den Oude Morsch. Tijdens deze bijeenkomst heeft de gemeente de voorzitters onder meer verteld dat in de voorkeursvariant voor de nieuwe inrichting van de publieke ruimte boven de ondergrondse parkeergarage Lammermarkt (hierna te noemen 'parkeergarage') de straat *Molenwerf* zal worden verlegd. De weg zal dicht langs de singel en vlak langs de gevels van de appartementengebouwen 'de Wieck' en 'Rijnsburgersingel' komen te liggen. In een eerdere brief van 8 maart 2013, heeft de buurtvereniging Noordvest-Molenbuurt al ernstige bezwaren gemaakt tegen een dergelijk nieuw tracé. Immers, het verkeer over de *drukke doorgangsweg Schuttersveld-Molenwerf-Lammermarkt-Langegracht* zal dan pal onder de woon- en slaapkamers van de bewoners van de 108 appartementen in 'de Wieck' en 'Rijnsburgersingel' geleid worden. De VVE 'de Wieck' heeft op dezelfde gronden ook bezwaar aangetekend tegen het plan om de Molenwerf zo dicht langs hun appartementen te gaan leggen.

Als bewoners begrijpen we de wens van de gemeente om boven de parkeergarage een zo ruim mogelijk opgezette publieke ruimte te creëren, die niet onderbroken wordt door een drukke weg. Immers het nieuwe plein zal een centrale plaats moeten gaan innemen in het toekomstige evenementenbeleid van de gemeente, en ruimte moet gaan bieden voor vooral de grote evenementen, zoals de kermis van 3-Oktober. In haar brief van 8 maart jl. heeft de buurtvereniging Noordvest-Molenbuurt daarom de gemeente voorgesteld om voor grote evenementen tijdelijk extra ruimte te creëren door pontons in de singels te leggen, zoals dat de laatste jaren ook elders in de stad met succes gebeurt. Op deze wijze wordt ruimte gecreëerd om de Molenwerf op zijn minst over het huidige tracé, liever zelfs

nog een beetje meer naar het midden van het plein, te laten lopen. In de publieke ruimte die dan ontstaat tussen appartementengebouwen 'de Wieck' en 'de Rijnsburgersingel' en de Molenwerf kan de gemeente een groene buffer aanleggen tussen de bewoners van de appartementen aan de ene kant en de drukke Molenwerf en de evenementen aan de andere kant. In de voortgangsrapportage van de gemeente wordt deze suggestie helaas niet vermeld. De architecten van het Buro Sant & Co. hebben wel in één van hun drie conceptontwerpen (Parkway) dit tracé en de voorgestelde groene buffer opgenomen.

Variant 1: Ingang van de parkeergarage op het Schuttersveld (kaartje 3)

Conform het Raadsbesluit RV 12.0047 van 31 mei 2012 heeft de gemeente een hoofdingang van de parkeergarage buiten de singels – op het Schuttersveld – in studie genomen, met 2 alternatieve aanrijroutes, één via de Marislaan (variant 1a) en één via het Schuttersveld (variant 1b). Tijdens een bijeenkomst op 21 februari jl. heeft de gemeente de bewonersklankbordgroep geïnformeerd dat op basis van uitgevoerd verkeersonderzoek een aanrijroute via de Marislaan de voorkeur had gekregen boven die over het Schuttersveld. De Marislaan zou daarom ook als voorkeurstracé in het voorontwerpbestemmingsplan worden opgenomen.

Zowel de buurtvereniging Maredijkbuurt en het bewonerscomité Marislaan hebben ernstige, goed onderbouwde bezwaren aangetekend tegen een mogelijke aanrijroute via de Marislaan. Op deze plaats verwijzen wij u graag naar hun brieven aan de gemeente van respectievelijk 4 maart jl. en 28 februari jl. Zij zullen verder hun bezwaren tegen een aanrijroute door de Marislaan tijdens de raadscommissievergadering van 11 april as. mondeling uiteenzetten.

Variant 2: Ingang van de parkeergarage aan de Lammermarkt (kaartje 4)

Op 21 maart jl., tijdens het impromptu overleg met de voorzitters, vertelde de gemeente verder dat naast de ingang op het Schuttersveld, nu ook een alternatieve ingang aan de Lammermarkt ter hoogte van de geplande uitbouw van de Lakenhal in studie was genomen. De redenen hiervoor waren dat de gemeente de bezwaren van de bewoners van de Marislaan tegen een aanrijroute door hun straat serieus nam. Tevens noemde de gemeente de ontwikkelingen rond het Rijnsburgerblok. Deze leken de verkeerssituatie op het Schuttersveld zodanig te gaan compliceren dat een ingang van de parkeergarage op Schuttersveld mogelijk niet meer ingepast zou kunnen worden.

Bij een ingang van de parkeergarage op de Lammermarkt zullen de in- en uitrijdende auto's vanaf het Schuttersveld, via de Valkbrug, en de Molenwerf rijden, om dan bij de disco 'InCasa' rechtsaf te slaan naar de ingang aan de Lammermarktgarage; en vanaf de andere kant over de Langegracht, de Lammermarkt, om dat bij 'InCasa' recht door te rijden naar de ingang van de parkeergarage.

Deze nieuwe variant voor de hoofdingang zal aanzienlijk goedkoper zijn dan een ingang op het Schuttersveld. Immers, er zal geen tunnel nodig zijn en tevens zal een geplande tweede ingang op de Lammermarkt ter hoogte van Marktsteeg komen te vervallen. Verder zal deze ingang een oplossing bieden voor de bezwaren die de bewoners van de Marislaan op tafel hebben gelegd tegen de huidige voorkeursvariant van de hoofdingang op het Schuttersveld met een aanrijroute door de Marislaan.

Wij zouden er graag op willen wijzen dat met een ingang aan de Lammermarkt de problemen die de bewoners van de Maredijkbuurt tegen een aanrijroute via de Marislaan hebben geïdentificeerd *letterlijk op de stoep van de bewoners van de appartementengebouwen 'de Wieck' en 'de Rijnsburgersingel'* langs de Molenwerf en de Lammermarkt worden neergelegd:

- De drukke doorgangsweg Molenwerf- Lammermarkt-Langegracht (16.000 auto's en bussen per etmaal) zal de aanrijroute worden van de parkeergarage: per etmaal zal deze weg nog eens een geschat aantal van 2400 (2x2x600) auto's die garage in- en uitrijden moeten gaan verwerken. De bewoners van 'de Wieck' en 'de Rijnsburgersingel' zitten niet te wachten op een groei van de verkeersintensiteit van 15% op de nu al drukke weg die nu vlak onder hun woon- en slaapkamers is gepland.
- Een deel van het geschatte aantal van 2400 auto's die de garage elk etmaal in- en uit- zullen rijden via de Lammermarkt en Langegracht, zal zijn weg vinden naar het centrum. Wij achten dit ongewenst en strijdig met het beleid van de gemeente om de binnenstad autoluw te maken.
- Op het kruispunt Molenwerf-Lammermarkt ligt de ingang van de disco 'InCasa' en de lange rijen jongeren die daar 's avonds staan te wachten voordat ze naar binnen kunnen verzorgen nu al vaak voor gevaarlijke verkeerssituaties. Hetzelfde geldt voor de bezoekers van het popcentrum 'de Nobel' met de ingang aan de Marktsteeg die uitkomt op de Lammermarkt, schuin tegenover 'InCasa'. Een verhoging van de verkeersintensiteit kan deze situatie alleen maar moeilijker maken.

Tot slot vragen wij ons af of een ingang op de Lammermarkt tegemoet komt aan andere voorwaarden die het gemeentebestuur heeft geformuleerd in het PVE voor de Lammermarktgarage: zal de garage tijdens grote evenementen zoals 3-Oktober open kunnen blijven? En, kan een openbare ruimte met de hoofdingang van een ondergrondse garage op zo'n prominente locatie wel een autovrije, groene uitstraling worden gegeven?

Variant 3: Ingang van de parkeergarage bij molen de Valk (kaartje 5)

Zoals hierboven uiteen is gezet hebben we als bewoners rond de Lammermarkt grote bezwaren tegen de hoofdingang van de parkeergarage op het Schuttersveld met een aanrijroute via de Marislaan (variant 1a) en tegen hoofdingang op de Lammermarkt (variant 2). In hun brieven van 4 maart jl. en 28 februari jl. hebben de buurtvereniging Maredijkbuurt en het bewonerscomité Marislaan gesuggereerd om de hoofdingang binnen de singels, bij de molen de Valk te situeren.

We vragen ons af waarom deze variant niet in studie is genomen. De voordelen van een ingang op deze plaats zijn legio:

- het Schuttersveld zal niet met de ingang van de parkeergarage belast worden
- de bewoners van de Marislaan zullen geen aanrijroute voor hun deur krijgen
- de bewoners 'de Wieck' en 'de Rijnsburgersingel' krijgen geen extra verkeer langs hun woon- en slaapkamers.

Bovendien zal deze variant dezelfde substantiële kostenbesparing opleveren als de variant waarbij de ingang op de Lammermarkt wordt gebouwd. Een deel van deze besparing zou besteed kunnen worden aan een mooie, ingenieuze inpassing van de ingang van de parkeergarage in het 'bolwerk' dat rond de molen weer in (nieuwe) glorie zal worden hersteld.

Haalbaarheidsstudie verlegging van de Valkbrug (kaartje 6)

Op 21 februari jl. vertelde de gemeente de bewonersklankbordgroep dat de nieuwe Valkbrug op min of meer op dezelfde plaats als waar deze nu ligt gebouwd zou worden. Onderzoek had namelijk uitgewezen dat de fundering van de weg over de Rijnsburgersingel te smal was om een drukke doorgangsweg met auto- en busverkeer te kunnen accommoderen. Plannen om de Valkbrug in de richting van de Maredijk te verplaatsen waren daarmee van tafel. We waren dan ook zeer verbaasd toen we onlangs hoorden dat de gemeente zeer onlangs toch een opdracht tot een haalbaarheidsstudie heeft gegeven

om te zien of de singel verlegd zou kunnen worden om zo aan de andere kant van de singel ruimte te creëren voor een brede doorgangsweg over de Rijnsburgersingel. Zo zou dan toch het auto- en busverkeer via de Rijnsburgersingel geleid en de Valkbrug verplaatst kunnen worden. De punt van het nieuwe bolwerk met de molen de Vlak zou daarmee in historisch glorie (zonder brug) hersteld kunnen worden. Uit navraag bij de gemeente bleek dat deze opdracht inderdaad recentelijk gegeven was met een opleveringsdatum van half mei. Maatschappelijk druk zou de reden zijn geweest voor de opdracht en de studie zou onder de verantwoordelijkheid van wethouder De Wit worden uitgevoerd (die onder meer het Singelparkproject in zijn portefeuille heeft).

Als bewoners willen wij ook tegen deze eventuele nieuwe variant bezwaren aantekenen. Deze bezwaren zijn dezelfde als die wij hebben aangevoerd tegen een ingang van de parkeergarage op de Lammermarkt. Daarbij komt dat dan ook de bewoners langs de Rijnsburgersingel een rustige straat voor hun huis zullen zien veranderen in een drukke doorgaansweg voor auto- en busverkeer. De kostenbesparing die een ingang binnen de singels oplevert zal dan grotendeels aangewend worden voor het verleggen van de singel en het aanleggen van een fundering voor een brede weg over de Rijnsburgersingel. Dat kan toch niet de bedoeling zijn, zeker als met een ingang bij de molen de Valk een goed en kostenbewust alternatief voor handen ligt.

Tot slot: afwegen van de belangen van de bewoners

Wij zijn ons ervan bewust dat de behartigers van het Singelpark het herstel van het bolwerk, met historische punt en zonder brug, om vele redenen belangrijk vinden. Als buurtverenigingen zijn wij enthousiaste ondersteuners van de plannen voor het Singelpark - ongeveer 20% van het Singelpark ligt in de buurt Noordvest-Molenbuurt! Echter, elke historische stad is ook een levende stad met bewoners die in hun huizen en appartementen emotioneel en financieel investeren en daarmee recht hebben dat de gemeente rekening houdt met hun belangen en hun woongenot. Dit geldt zeker wanneer de gemeente grote, onomkeerbare ingrepen in de publieke ruimte wil realiseren, zoals dat het geval is bij de bouw van de parkeergarage Lammermarkt. Wij vinden het terugbrengen van historische kenmerken in een oude stad zoals Leiden erg belangrijk. Maar we zullen wel steeds moeten blijven afwegen of overwegingen van historische aard en stedelijke beeldbepaling opwegen tegen de schade die wordt toegebracht aan de belangen van de direct betrokken bewoners. In dit geval zijn wij van mening dat *de belangen van de bewoners rond de Lammermarkt, in de Marislaan en langs de Rijnsburgersingel duidelijk voorrang hebben over het terugbrengen met het bolwerk met een historische punt en zonder brug.*